



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. IV. Alii nonnulli cruciatus dæmonum explicandi modi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

SECTIO TERTIA.

Statuitur in quo situs hic demonum per ignem cruciatus.

I. **V**T meam hac de re sententiam aperiam: existimo opinionem illam de cruciatu per alligationem ad ignem sustineri probabiliter posse: contra tamen illam est, nam ut rectè Suarez & Maratus citati, Lessius lib. 13. de perfectionibus divinis, cap. trigésimo circa initium, & alii, communis sensus & conceptio fidelium est, aliam ab igne pati pœnam dæmones, & animas, quàm per meram ad eum alligationem: imò Scriptura & Patres aliam apertè innuunt, ut probat locus ille Sancti Augustini suprâ citatus, ubi ignem dicit *veris sed miris modis torquere spiritus*: at si merè per alligationem torqueat, modus non est adeo mirus. Deinde dives ille in inferno petiit levari sibi dolorem, non liberari ex illo loco; ergo præcipua pœna, quæ ipsum cruciabat, non erat alligatio, vel detentio in loco illo, & igne. Tertio Intelligentiæ sphaerarum caelestium motrices infra suas quæque sphaeras ita continentur, ut inde discedere nequeant, & tamen hac inclusione non torquentur pœnâ sensus. Quarto animæ puerorum sine baptismo decedentium, juxta hanc sententiam cruciarentur pœnâ sensus, cum ad locum subterraneum sint alligatæ, & in eo conclusæ. Quinto animæ in purgatorio pœnâ sensus graviter non torquerentur cum brevi se ex illo loco sciant egressuras.

II. Huic ergo alligatiōni superaddi necessariò debet productio qualitatis istiusmodi doloriferæ: sic enim primò, magis propriè explicatur modus cruciandi ignis, qui dum torquet corpora, non per se solum tanquam per objectum, sed effectivè etiam id præstat, aliquid scilicet doloriferum in iis producendo. Deinde propiè accedit ad modum loquendi Scripturæ & Patrum de hoc ignis cruciatu; qui scilicet ubique penè asserunt ignem infernalem non solum cruciare & torquere (quod tamen etiam propriè fit per productionem qualitatis doloriferæ in corporibus, & consequenter in spiritibus, ut jam ostensum est) sed etiam urere cum dicunt & cremare dæmones, & animas. Hoc modo loquitur S. Cyprianus, Cyrillus, Gregorius, Ambrosius, Chrysostomus, Fulgentius, & alii. Quidquid autem sit, utrùm ad cruciatum præcisè requiratur vel non requiratur effectio aliqua, seu actio illius quod cruciat, in id quod cruciatur, certè ut ignis urat requiritur.

III. Licet verò hæc in proprio sensu sumi nequeant, cum spiritus ab igne uri propriè nequeant, explicare tamen debemus Patres modo maximè similitudini, qua ignis res urit corporeas: modus autem simillimus est, ut sicut ignis urens carnem, aliquid in eâ doloriferum corporeum producit, ita & torquens vel urens spiritum, aliquid in eo doloriferum spirituale producat; hic enim modus operandi maximè accedit ad ustionem propriam & corpoream. Deinde, ut bene notat Maratus citatus, dolor intensus passim dicit solet animum urere, & incendere.

IV. Si autem queratur cujusmodi sit hæc qualitas, quam ab igne immisam in spiritus dicimus: Suarez num. 48. ait talem esse, quæ reddat animam vel Angelum turpem ac deformem: sed quicquid sit de hoc, placet mihi quod affirmat Maratus num. 5. & insinuat Lessius num. 219. posse esse qualitatem

aliquam, quæ per se sit ingrata ac dolorem & cruciatum excitet. Nec ad hoc requiri ut aliquo naturaliter debito privet, aut aliud nocumentum adferat, præter seipsam, utpote quæ per se res ingrata est, & injucunda, & consequenter dolorem creans, majorem vel minorem pro diversitate quam in se habet: sicut etiam in corporalibus res, quæ ingrata sunt, & injucundæ, non semper privant aliquo connaturaliter debito, nec alio modo cruciant ac vexant, quàm per se. Sic soni varii ac sapes, etiam in rebus aliis salutaribus, & quæ ad conservationem hominum ordinantur, ut in medicamentis, maximam per se gustui molestiam asserunt. Ejusmodi ergo esse poterit qualitas hæc spiritalis dolorifera, per se scilicet molesta & injucunda, & consequenter dolorem, cruciatum, ac molestiam maximam per se in dæmonibus & animabus damnatis excitans.

V. Objicies dæmones, etiam extra infernum torquentur, ergo id per quod torquentur, non est qualitas ab igne infernali producta. Contra, ergo nec torquentur per alligationem ad ignem. Respondetur itaque primò, probabile esse dæmones & animas quo se cunque conferunt, ignem secum, à quo cruciuntur, semper circumferre. Secundo, si dum extra infernum sunt, ignem sibi non habeant præsentem, nihilominus ignis in inferno existens potest miraculosè hanc in iis doloriferam qualitatem producere, & agere in distans. Tertio dicunt aliqui, in hoc casu Deum per se hanc in iis qualitatem producere, sicque non minus cruciantur, quàm si existerent in inferno: quâ in re hæc sententia superat illam de alligatione ad ignem; apprehendere enim quod aliquando sint alligandi igni, non est ei actus alligari, & consequenter nec puniri actu illâ pœnâ, quâ dæmones in inferno, & damnatorum animæ ibidem plectuntur.

SECTIO QUARTA.

Alii nonnulli cruciatus demonum explicandi modi.

I. **H**Æ, quas retuli, præcipuæ sunt circa cruciatum demonum in inferno sententiæ: ad plenior tamen hujus rei explicationem, diversa Theologorum circa hoc placita subjiciam, quibus rei obscurissimæ lucis aliquid asserre conantur, ut quisque ex variis opinionibus eam, quæ sibi magis arriserit, amplectatur.

II. Prima ergo sententia est, alio, præterquam per alligationem, modo dæmones & animas separatas torqueri, eum tamen nobis planè esse incognitum, nec certum aliquem, ac determinatum cum probabilitate assignari posse: ita Vasquez hic, Disp. 243. cap. ultimo. Eiusdem opinionis esse videtur Hugo de S. Victore lib. 2. de Sacram. part. 9. cap. 11. & alibi, favetque S. Augustinus lib. 12. de Civit. cap. decimo. Verùm, ut in aliis rebus difficilibus operam suam in iis declarandis laudabiliter collocant Theologi, ita hic etiam conatus adhibendus, ut res hæc declaretur, & è suis tenebris utcunque eruatur, quod & superioribus hisce Sectionibus præstitimus.

III. Secunda itaque sententia hunc demonum & animarum cruciatum in eo situm esse asserit, quod ignis à Deo elevatus actum doloris in iis de amissâ beatitudine, & aliis, quæ ipsi ex peccato proveniunt damnis spiritalibus producat: ita Arrubal hoc loco, & Alarcon Disp. 9. cap. 10. Sed contra, dicitur dolor

Diversa qualitas dicitur per se causat cruciatum.

Hæc qualitas per se molesta est, & injucunda.

Dæmones & animas circumferunt ignem secum, quocirca per se cruciantur.

Communis omnium conceptus est, aliam ab igne pati pœnam dæmones, quàm per meram ad eum alligationem.

Intelligentiæ sphaerarum caelestium motrices, ab iis cruciarentur.

Alligatiōni ad ignem addenda est qualitas dolorifera.

Patres requirere videntur qualitatem doloriferam.

Cruciatus per qualitatem doloriferam, proximè accedit ad ustionem.

Cujusmodi sit hæc qualitas dolorifera in dæmonibus.

Plures asserunt hæc de re referri sententias.

Volunt alii qui certum hujus rei modum esse quari non possent.

Secundâ sententiâ ideo ignem vult cruciare, quia dolorem de amissâ beatitudine præstat.

dolor namque de aliis objectis non est pœna ignis, & aliud longè quàm hoc intendunt Patres, dum dæmonem torqueri affirmant ab igne: sicut neque dicere quis posset hominem cruciari pœnâ ignis, si hic per potentiam obedientialem elevaretur ad dolorem in eo de amici exempli gratiâ morte producendum. Deinde, æquè dicerentur formaliter torqueri à Deo, cum hunc in iis dolorem non minus producat Deus, quàm ignis.

IV. Tertiò asserunt nonnulli cruciatum ignis respectu dæmonum & animarum in hoc consistere, quòd is nimirum, vel speciem sui in illis producat, ut vult S. Bonaventura in 4. dist. 44. art. 3. q. 2. Albertus in 4. dist. 44. art. 2. Aegidius & alii: vel, ut tenet Scotus q. 2. art. 2. Ockam, & Gabriel, quia ignis actum ipsum intelligendi, seu apprehensionem sui in iis efficiat, & hoc pacto liberam & expeditam aliarum rerum considerationem in ipsis impediât. At sanè in hoc procedendi modo non fatis declaratur ingens illa pœna & cruciatus ignis: aliud enim quàm hoc, ut jam dixi, intelligunt Patres, quando vehementer adeo ab igne torqueri dæmones affirmant.

V. Quarta sententia docet pœnam hanc & cruciatum inde provenire, quòd vis illa ignis, non merè intelligibiliter, sed experimentaliter, & quodammodo sensibiliter percipiatur, ad eum fere modum, quo ab animâ percipitur unitâ corpori: ita Valentia hic, q. 15. punct. ult. Lessius lib. 13. de Perfectionibus divinis, cap. 30. ubi ait, substantiis purè spiritualibus vim quandam inesse, sensibiliter percipiendi ignem. Idem tenere videtur Tannerus hic, Disp. 5. q. 6. dub. 6. num. 16. & alii nonnulli.

VI. Hæc sententia quoad animas, quæ à corpore separata, in inferno cruciantur, utcumque defendi potest, præsertim in sententiâ asserente potentias non distingui ab animâ, sed actus omnes sentiendi ab ipsa animâ substantiâ immediatè effici, & in eadem similiter recipi immediatè. In hac, inquam, sententiâ dicunt aliqui non improbabiler, ab animâ jam à corpore separatâ sentirî pœnam ignis, Deo ad actum hunc sensationis cum animâ peculiariter concurrente, quo semel in eâ producto & recepto (quod tamen ab illâ, in statu separationis, non nisi miraculosè fieri potest) non minus, inquirunt, ignem, calorem, frigus &c. sensibiliter percipiet, & ab iis torquetur, quàm quando erat unita corpori. Hanc proinde sententiam defendit P. Arria-

ga hic, Disputatione vigesima-sexta, sect. quinta. Dicit nihilominus posset, quantumvis hujusmodi actus sentiendi in animâ separatâ miraculosè producatur, ut tamen suam det denominationem, dispositiones quasdam materiales requirere: ad eum modum quo qui peccatum mortale & gratiam dicunt posse simul in eadem animâ consistere, aiunt nihilominus gratiam tunc non denominare hominem gratum nec amicum Dei, sed ad hoc tanquam conditionem requirere absentiam peccati.

VII. At verò in dæmonibus, utpote substantiis spiritualibus completis, non tenet hæc sententia; creaturæ enim purè intellectuales cum sint, non nisi intellectualiter ad intus operari, & objecta, etiam materialia, percipere possunt; potentias enim sensitivas iis attribueret, esset planè philosophari gratis; nec talem iis inesse virtutem probari ullo modo potest.

VIII. Alia ratione hac in re procedit P. Coninck: quaestione enim de Purgatorio, dub. 3. ait Deum corporibus quibusdam dæmones & animas in inferno unire & alligare, quo, inquit, nexu facto, qualitates in corporibus illis receptæ, dæmones & animas efficiunt, & ab iis sentiuntur, sicque dolorem illis, & cruciatum inferunt.

IX. Sed contra: vel enim hæc unio, qua animæ corporibus hisce ununtur, est unio substantialis, seu informationis: hoc autem dici nullo modo potest, sic enim non animæ tantum, sed homines jam essent in inferno & Purgatorio, cum secundum hanc sententiam sit ibi tota substantia & essentia physica hominum, nempe materia, anima, & unio informationis, qua anima materiæ illi conjungitur.

X. Si autem hæc unio non sit substantialis, sed accidentalis, qualis illa est, qua homines & res aliæ ununtur loco, non sufficit ut qualitates corporis animam efficiant, seu ut hæc objecta per illud sentiat; in tantum enim corpus ad actus sentiendi, objectaque percipienda animæ conducit, in quantum unum cum eâ compositum, & vivens constituit, quod non fit nisi per unionem informationis. Quæ à fortiori probant de dæmonibus, utpote qui substantiæ completæ cum sint, unionis informationis non sunt capaces. Ex his ergo constat cruciatum animarum & dæmonum, nisi per qualitatem doloriferam, supra, sect. 2. & 3. explicatam, declarari non posse.

VII. Aliud est habere actû sensationis, aliud sentire

VIII. Dæmones sensibiliter percipere ignem non possunt.

IX. Opinio asserens dæmones & animas corporibus quibusdam uniri.

X. Per hanc unionem non solvitur difficultas de cruciatu dæmonum.

XI. Unio accidentalis ad actû sentiendi non sufficit.

DISPUTATIO LXXXII.

Varia, tum ad bonos, tum malos Angelos spectantia.

SECTIO PRIMA.

De Angelis quibusdam, tum bonis, tum malis in particulari.

I. S. Michael Princeps caelestium exercitus.



UÆRES primò, quis omnium Angelorum sit primus, seu præcipuus? Bonorum Angelorum probabilius est præcipuum esse S. Michaelem: ita censet Salmeron Disp. 8. in Epist. ad Hebræos, & alii. Idem ex sanctis Patribus tenet S. Basilus, R. P. Comptoni Theol. Scholast. Tom. I.

B. Laurentius Justinianus, & Sophronius, qui S. Michaelem appellat, Venerandum sacro militie Principem, & Angelorum Coryphaum: quodque caput est, cum Ecclesia vocat primatem cœlestis exercitus, ei festum peculiariter instituit, eum nominatim in Litanis invocat, ei in Confessione quotidianâ, in Missâ & Officio, dici solitâ confitetur: quæ omnia indicant S. Michaelem aliquam habere præ reliquis Angelis eminentiam.

Probabilius, inquam, est S. Michaelem esse bonorum Angelorum præcipuum: nonnulli enim hoc negant, sed alios quosdam dicunt esse ei in dignita-

II. Dicunt quidam S. Michaelen non esse bonorum Angelorum primum.